

ДІЛО

Виходить щодня вранці.

Видання: А. Б.

D I Ł O

Wychodzi codziennie rano.

Редакція і Адміністрація:
Львів Ринок 4 і 11. ПОВ.
Телефон Редакції 219-44.
Телефон Адміністрації 229-41.
Телефон Друкарні 229-26.
Адреса для телегр.: Діло Львів.
Плато. П. К. О. Львів.
Банку Чеської Ліги.
Прага „Діло“.

Реклама не закривається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) 5.00 зол.
квартально 15.00 „
піврічно 30.00 „
річно 60.00 „

в АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ЧЕ-
ХОСЛОВАЧЦІ 30 КОР. ч.
у ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СЕТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Свопоміковані проблеми м Жуть легко довести до війни

АЛЕ ВІЙНА НЕ Є НЕМИНУЧА?

ЛОНДОН, 8. 6. ПАТ. В палаті лордів відбувся сьогодні дискусія на тему закордонної політики. Підчас дискусії міністр Галіфакс висловив експозе, яке подаємо у скороченні:

Лорд Галіфакс заявив, що Англія намагається брати під увагу окрему ситуацію, в якій знаходиться кожний із тих народів із яких Англія веде тепер переговори. Далі міністр ларівав на надто велику настирливість парламенту, який домагається інформації і то прочасних. Велика Британія з тої причини знає гіршій ситуації від держав, які не косяються добродійністю вільних установ італію розумів під тими державами міністр. Відтак міні. Галіфакс обговорив свої справи, що вичуться з переговорами з союзницькими державами.

Що до Польщі міні. Галіфакс пригадав заяву, що він її зложив після порозуміння з міністрами. Гарантії Англії замінені на взаємні гарантії аж до часу закінчення постійної угоди яку небавом, на думку міністра, заключили. Гарантії для Румунії та Греції не потрібні далішніх внясень. З Туреччиною закінчив першу стадію переговорів і небавом з переговорами будуть закінчені.

Переговори зі Світами збув міністр Галіфакс кількома словами, не зраджуючи порад, заявляючи, що залишилася ще одна й до дії перешкоди, з яких головною перешкодою є справа балтійських держав. Бритійський уряд — казав Галіфакс — не вважає за відповідне накидуватися з гарантіями державам, які їх собі не бажають.

Бритійський уряд не перекреслює згорітих можливостей порозуміння з Німеччиною, але треба пам'ятати, що Німеччина зломилася іншак своїх декларацій після окупації Нідерландів, по Аншлюсі та по прилученню Судетів до Німеччини. Це був удар у довіря та вартість зобов'язань у міжнародних взаєминах. Покликаючися на кондоленції, що їх Гітлер і Муссоліні вислали англійському королеві з нагоди катастрофи підводного човна, що є виявом співних гуманітарних почувань, серед народів, міні. Галіфакс сподіється, що тривкість мира не буде перервана. Англія, Франція та держава, з якими вони зв'язані порозуміннями, ніколи не вчинять агресії, але мислив той час, коли одностороння акція могла знищити незалежність європейської держави.

Англійський уряд бажає розглянути економічні питання як Німеччини, так теж ін-

ших держав Європи. Що до міжнародних конференцій, Галіфакс сумнівався, чи вони поправили би ситуацію. Радше могли б її погіршити.

Лорд Галіфакс ствердив далі, що не над усіма німецькими домаганнями можна говорити при округлому столі, але одночасно він підкреслив, „що Велика Британія була б вдоволенна, якби на будуче бодай деякі проблеми можна було розв'язати переговорами“. Далі міні. Галіфакс ствердив, що англійський народ готов на випадок потреби боронити свого способу життя і своєї ситуації у світі. Щоби звільнитися з тієї атмосфери неспівності, яка панує від кількох місяців, по обох сторонах мусить витворитися переконання, що дане слово буде додержане. Треба привернути довіря до приречень.

Лорд Галіфакс не погоджується з поглядом, що війна неминуха. Правда, існують сьогодні питання, які можуть до неї довести та є особи, які можуть той конфлікт приспішити. Не зважаючи на те, які були би ходи війни та як довго вона тривала би, Галіфакс не сумнівається в її остаточний вислід.

Мирна заява Чемберлена.

ЛОНДОН, 8. 6. ПАТ. Прем'єр Чемберлен дав письмевну відповідь на інтерв'ю, що до німецьких нарікань, що Англія змагає до знищення німецької торгівлі та всіх джерел німецького існування.

Чемберлен заявив, що не зважаючи на його заяви та на заяви Галіфакса 12 і 19 травня ц. р. він підкреслив, що закиди, буцімто Велика Британія намагалася ізолювати Німеччину та станути на перешкоді природної та оправданої торговельної німецької експан-

сії в Середній та Східній Європі, або щоб підлинула якунебудь протинімецьку загрозу із думкою почати з Німеччиною війну, є фантастичні. 12. травня я виразно ствердив, що я надаю найгарячішим бажанням Англії є, щоб оба народи ніколи не починали зі собою війни, та що Англія не хоче розпочинати переговори необмежених зброень. 19. травня я заявив, що Велика Британія не відмовиться почати розмови на тему якихнебудь метод, що при їх допомозі можна було б заспокоїти аспірації інших народів, навіть якби воно означало деяке вирівнювання в теперішньому стані справ. Але я обстоював, щоб такі розмови могли відбуватися в атмосфері взаємного довіря. Можу тільки виявити жаль, що в Німеччині урядові кола, чи інші зложили заяви, які в ніякому випадку не можуть причинитися до створення такої атмосфери.

Протичеські репресії у Кладні.

Смерть німецького жандарма. — Репресії протектора. — Розброєння чеського корпусу поліції. — Віймовий стан.

ПРАГА, 8. 6. ПАТ. Сьогодні вночі прийшло в одному з вічних льокалів Кладна, великого промиславо-гірничого осередку до якого сутинки, підчас якої застрілено вахмістра німецької військової жандармерії Кіндста. Одна особа була важко рана, у зв'язку з тим інцидентом арештовано багато осіб.

Протектор фон Нойрат видав гострі накази, що обов'язують у цілому кладненському

повіті. негайно розброєно і припинено в урядованні поліційний чеський корпус. Звільнено посади Кладна та звільнено всіх членів міської ради. Їх місце зайняв німецький комітет управи. Всі школи, театри, кіна та публичні льокалі замкнено. Від год. 20—5 рано всі брами й вікна мусять бути зачинені. Як би той наказ не був виконаний, воляки будуть стріляти до вікон. Заборонено організування якихнебудь зборів під голім небом. Якщо до год. 20. 9. ц. м. не зловлять убивця, протектор погрожує новими репресіями.

ТУРЕЦЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПРИЙНЯВ ФОН ПАПЕНА.

АНКАРА, ПАТ. Президент Ісмет Іноу вітхав у ранішніх годинах до лікувальної місцевості Тальова під Стамбулом. У ранніх годинах, перед виїздом президент прийняв грецького посла в Парижі Політіса, який перебуває від кількох днів в Анкарі та німецького амбасадора фон Папена.

Новий японський ультимат до Англії.

ШАНГАЙ, 8. 6. Ройтер повідомляє, що японці зголосили англійській владі новий ультимат у Тієнціні. Вони погрожують, що зовсім ізолюють концесію, якщо до 2 днів англійці не погодяться надати їм 4 китайців, яких підозрівають в атентаті на Ченшикану.

Ройтер повідомляє далі зі Шангаю, що вчора ввечері помер там серед таємничих обставин британський громадянин, Мек Лістер, який працював у тій самій фірмі, що Тінкаер, який помер в японській війні. Назран, що їх завдали йому японські воляки. На підставі інформацій, що їх роздобув представник Ройтера, Мек Лістера знайшли вчора під час вчорашнього вильомитий пологі шангайської пристані. Його стан був такий важкий, що в доборі до ліжнички радений помер.

Англійський делегат їде до Москви.

ЛОНДОН, 8. 6. Ройтер повідомляє, що сьогодні середньо-європейського відділу зовнішніх міністерств закордонних справ сьогодні ввечері прибує до Москви англійський делегат. Літак до Москви вилітає з Шангаю в суботу.

Влада до переговорів, тільки поїде до Москви, як знавця та дорадника для англійського амбасадора. Французькі політичні кола не дуже тим вдоволені, бо вважають, що переговори тепер змогу можуть протягнутися на якийсь тиждень, бо Стренг муситиме вертатися до Лондону по інструкції.

Хто кого шантажує?

ЗАТЯЖНІ ПЕРЕГОВОРІ ПРО СОЮЗ ТРЬОХ ВЕЛИКОДЕРЖАВ.
(Від власного кореспондента).

Париж, 5. червня 1939 р.

Кілька днів тому один англієць, наш добрий знайомий, говорив нам так: „Якщо СССР прийме останні лондонські пропозиції, то Чемберлен дістане чергову атаку гітлі“.

Бо нема ніодного англієця, який уважав би Чемберлена соціофілом. І тому після промови Молотова та після ноти СССР, що наспіла до Лондону та Парижа, великобританський прем'єр почуває себе зовсім добре та нема сумніву, що в суботу пополуночі буде він довити преспокійно рибні, як личить англієському джентельменові, що зберігає завжди спокійні нерви та рівновагу духа, коли на європейському суходолі французькі, італійські, німецькі та всі славянські нерви тремтять раз-у-раз від почуття тріумфу, злості, ненависті, радості чи смутку.

Однак хоч як Чемберлен брідиться комунізмом, то він підписав пакт з Більшевієм, як це буде потрібне великобританській імперії. Та покищо, у хвилині, як це пишемо, нема ще англо-совітського союзу, а навпаки виявились поважні розбіжності між становищем Лондону і Москви.

Ми заглянемо до „Таймсу“, бо орган англійської Сіті, цієї фінансової твердині Альбіону, є мабуть найкращим речником політики п. Чемберлена. „Таймс“ пише ось так:

„Щонебудь думають балтійські держави, Росія мусить протиставитись німецькій гегемонії в тій області. Як довго ці держави зберігають теперішню незалежність, Росія може бути спокійна. Але, як ще довго ці держави будуть здібні зберегти цю незалежність? Кожний проект взаємної допомоги Росії зі західними великоддержавами мусить передбачувати засоби оборони життєвих інтересів Росії над Балтійським Морем. В тій цілі уряди Великої Британії і Франції представили проект спільної наради між СССР, Великою Британією та Францією на випадок загрози незалежності тих держав. Однак це не вдоволяє Росію, бо вони не думають, що така постанова покриває весь ризик. Москві навіть переконані, що балтійські держави воліють прийняти німецький протекторат, ніж допомогти СССР. Усе-ж, російський уряд не хоче дозволити тим державам в такому випадку на добровільний вибір і в Москві загально думають, що Росія вишле тоді свої збройні сили, щоб не дозволити поширитись німецькій гегемонії в тих державах.“

Проте британський уряд зі свого боку не може зобов'язатися підтримати кожну акцію Росії на території тих держав, з якими Велика Британія має взаємини не тільки приятні, але навіть дуже сердечні. Тяжко

сказати на як довго ця трудність припізнити дефінітивне заключення пакту.“

Скажемо від себе ще більше: Велика Британія та Франція не хочуть дати СССР клявулі автоматичності не тільки щодо балтійських держав, але взагалі в усіх інших справах, з винятком явного і безсумнівного акту нападу тотальних держав на якусь із гарантованих ними держав, чи на кордоні трьох головних можливих гарантів.

У Парижі говорять, що мін. Бонне, який має вважати добрі взаємини з СССР за річ потрібну, не хоче задалеко ангажувати Франції у беззастережний союз із СССР. Під цим оглядом Чемберлен-Галіфакс і Даладіє-Бонне творять чвірку, що себе добре розуміє.

До газетарського обов'язку належить подавати і деякі сплітки, тому напишемо ще й таке: Тут ще й досі деякі, звичайно добре поінформовані особи думають, що порозуміння між тотальними державами і СССР не виключене. Німці йдуть етапами і нині СССР покищо не є першим ворогом Німеччини. Отже совітська неутральність могла б бути тимчасово для них побажана. Мологов має зрештою в сучасну хвилину добру німецьку та італійську пресу, що оплескувала його останню велику промову.

Сьогоднішня паризька преса прибрала гострий тон супроти СССР, а півурядовий „Пті Парізієн“ навіть запитує, чи не вказане перервати ті безконечні переговори з СССР. „Журналь-де-Деба“ пише в тому самому дусі: „В разі, як московський уряд підтримуватиме далі ці свої домагання, мабуть буде краще, як ми зречемося того пакту, що в такому вигляді, як цього собі бажає СССР, має більше недомогань, ніж користей. На всякий спосіб не можемо відступити від наших тез під натиском маневрів Молотова.“

Щораз частіше вичитуємо у щоденниках, які називали себе прихильниками союзу Лондону-Париж-Москва, про „черговий большевицький шантаж“.

Тимчасом комуністична „Юманіте“ твердить, що французький уряд робить все можливе, щоб не допустити до такого союзу. „Е шантаж, але за його спричинниками треба шукати в Парижі та в Лондоні“.

На тлі цієї зрештою нікому нешкідливої пресової полеміки, французи думають про гарні та спокійні ферії. Залізничні переповнені не військом, але людьми, що вже йдуть над береги Атлантики, Середземного Моря, в Альпи чи в Піреней, щоб перевести безжурно відпустку.

До справи англо-совітського союзу ми ще нераз матимемо нагоду докинути кілька рядків.

Юрій Студинський.

„Шляхта загорова“ без... шляхти.

ЩО КАЖУТЬ: КС. УРБАН В „ОРІЕНСІ“, „ЧАС“, „ПОВУДКА“ Й... ДІЯСНІСТЬ.

I.

„Українська національна преса, подаючи деякі вістки про т. зв. загорова-шляхоцьку акцію на наших етнографічних теренах і власне серед наших людей, поважніше цією справою не займається. Чому? Бо нам добре відомо, що все, побудоване на... дутих, фальшових підвалинах, мусить раніше чи пізніше дійти до конфузу й краху.“

Всі ми добре знали, що йде не про польську загорова шляхту, якої на наших теренах нема, а якщо денедє й попадеться, то лише — одиначі. Ми відразу зрозуміли, що йде про нашу українську дрібну, зубожілу, вилту в селянство шляхту, як... „ревіндикаційний“ матеріал.

Отже для нас було очевидне, що це не становна акція, а політична, націоналістично-„ревіндикаційна“. Значить: така, яка скорше чи пізніше як усе протиприродне, мусить скінчитися фіаском і компромітацією.

Але мусимо признатися, одного ми таки не передбачили, а саме: що може статися чи не одиначка в історії річ — щоб у товаристві, створеному для одного стану, групи, фаху чи класу людей, гуртувалися люди, які з зазначе-

ними категоріями людей нічого спільного не мають.

Наприклад: щоб у товаристві працок гуртувалися комінярі, щоб союз мисоїдів складався з вегетеріанців, щоб об'єднання загородових шляхтичів творили люди різного походження лише не... шляхоцького.

Кажуть, що Америка країна всяких можливостей та екстравагантності, але й там напевно подібних організацій нема. А в нас вона є, власне: „Зв'язок Шляхти Загородовей“.

Але нехай про це кажуть польські автори в польських часописах.

II.

Єзуїт ксьондз Урбан має добре око й хист завжди асамчас вказати громадянству, що „король голий“. Так вказав він свого часу на Гриньки й інші „ревіндикаційні“ успіхи на Волині. Так він вказав недавно в поважному римо-католицькому двомісячнику „Орієнс“ на „загородову шляхту... без шляхти“.

„Союз, — у погіданому тоні каже кс. Урбан, — при значній протекції державної адміністрації, швидко розростається. Вже в першому році існування він потрапив зорганізувати три тисячі шляхти, (?) рахуючи загальну кількість такої шляхти на 100 тисяч (?). Відразу постав-

лено справу так, що Союзові не йде (бути-то) про польонізацію безсумнівних русинів чи українців, але про відзискання для польщини сотні тисяч колосів польської, а часом „арушеної“ шляхти.“

Іронія кс. Урбана про 100 тисяч польської загородової шляхти, про „арушену шляхту“ (взяту автором у лапки) та про початкову невинну тактику Союзу — дуже тонка, але й дуже очевидна. Ця іронія пронизує й далі рядки.

„Хутко проте, — каже кс. Урбан, — засяп'янів, змагань Союзу зростає,“ себто шляхти поширювалася вже й на... не-шляхту.

І справді, як каже автор, у 1937 р. вже говорили про 250 тисяч такої шляхти на самому Підкарпатті. Одночасно зростало й число членів „Союзу Шл. Загр.“: в лютому 1938 р. було вже 60.000, в жовтні 125.000, а 1 січня ц. р. аж 245.000 членів у кількох тисячах кружків.

МОТОЦИКЛІ 100, 120-мм моделі 1939.
ЕЛЕКТРОМОНТАНА ЛЬВІВ
Львів, вулиця Липського 10, прескст. 21-22

Отже сталося чудо: 100 тисяч шляхти раптом перетворилося в 250 тисяч. Тут гумор кс. Урбана ще більше зростає й він, сміючись у кулак, каже:

„У зв'язку з кольосальним зростом „загородової шляхти“, зорганізованої в колах союзу, треба було значно підняти загальну кількість шляхти.“

Після цієї їдкої іронії кс. Урбан знову каже, що „король голий“, і каже, що загалі дуже проста, а саме:

„Ряди З. Ш. З. рекрутуються не з самої грекокатолицької шляхти. Зустрічаємо й то на провідних становищах у кружках союзу представників адміністрації, вчителів та т. д. особи, які з шляхтою мають мало спільного“.

Словом, союз працок для комінярів.

Хто-ж ті переодягнені за шляхтичів артисти з „З. Ш. З.“?

„Це, — каже кс. Урбан, — без сумніву поляки й католики латинського обряду, які зовсім не треба „відзискувати“ для польщини“.

Але якже комінярі ввійшли в склад членів організації працок? Для цього треба було змінити поняття „прачка“ ось хочби так: „хитрий коміняр, який чесно й шляхотно чистив комини, є в дійсності найдійснішою прачкою“.

Ця зміна поняття знову дає кс. Урбанові привід до його тонкої іронії.

„Від деякого часу „Союз Шл. Загр.“ розширив поняття шляхоцтва. Спочатку казав про шляхту, яка „переховує (II) в скринях пожовклі шляхоцькі дипломи“ (лапки кс. Урбана), але вже в 1937 р. сен. Пульнарвич дав таку дефініцію шляхоцтва: „Шляхтичем є той, хто шляхотність має у своєму серці й веде її серед інших громадян силою духа, жертвенністю й працею для громадянства“.

Таких речей то вже й Америка не знає. Зрештою, вона напевно вважала б за сенсативну відшукувати в якихсь старих скринях „загородових шляхтичів“ і притигати до них не-шляхтичів, — коли простіше було б створити просто „союз людей, що мають шляхотність у серці“. А може й ні! Таке товариство напевно мало б замало членів.

„Час“, передрукуюючи уступки подвійної статті кс. Урбана, дуже обережно додає до себе:

„Явище, про яке пише кс. Урбан, виступає дуже суттєве... Згадане явище повністю нахилило до деякої резерви в оцінці діяльності „З. Ш. З.“.

III.

Де причина зміни поняття шляхоцтва? Тому напрямі, що шляхтич — то кожен, хто запишеться до „З. Ш. З.“, бо-ж ще який апарату для міряння „шляхоцтва в серці“?

Причина в тому, що польської загородової шляхти на наших землях мало і української дрібної шляхти, що зрослася з українським селянством, виявилася більш сідативніми й стійкими, ніж пп. організатори „З. Ш. З.“ гадали й припускали.

Під цим оглядом Волинська збралась до велику несподіванку: правдивіші від української шляхти до Союзу „загородової шляхти“ не пішли й не підуть. Всі волинські кружки цієї „шляхти“ складаються з польських і безваріантних, зрештою, дуже нечистих елементів, з козаками.

хитрою і бляуливою, пілком чужою українській дрібній шляхті.

Це елемент, який або „страха ради“ або „користолюбних міркувань“ шов, іде й буде виходити: його ми бачили й серед комуністів, і серед селянських, і серед сектантів, а найчастіше серед попіхачів і мисколизів... а найчастіше в серці!...

Але трудно. „На безрибі — кажуть мо-... — рак — риба“. Коли українські шляхтичі Волині не йдуть, то треба, поки там може шило з мішка, вербувати, кого можна, треба казати, що загородовий шляхтич — то це не нащадок колишньої шляхти, а кожний з краю.

Із гдаданих вище причин, на Волині од-... ладно енергійно поширюється нова думка про шляхотство, а саме: щоб бути шляхти-... чим, зовсім не треба походити від шляхтичів.

Кс. Урбан, кажучи про волинські „заго-... родово-шляхотські організації“, завів таку... організацію повноті „шляхотства“ з ч. 2. „По-... лоні“, органу „Волин. Союзу Шл. Загр.“, як виходить у Луцьку:

„Часом Союзу може бути кожний бла-... гоушальний громадянин Р. П. християнського... сповідання (сік!), що плакає польські ли-... тературні традиції.“

З другого джерела кс. Урбан черпає ще... окреслення шляхотства:

„Шляхтичем є той, що шляхотно живе... і віро служить Польщі.“

Непромакальні плащі від зол. 12* — у великій вибор

У ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

IV.

Щоб уявити собі, яким способом ведуть... пропаганду подібного модерного „шляхот-... ства“ серед споконичних наших селин та... між міських гасових вживають на Во-... лині, щоб затягнути б. шляхотських кріпаків... до „шляхти“, захищено лише деякі місця з... „Полоні“ ч. 4, що спеціально виходить для... шляхти.

Стаття: „Чуй дух!“

З польської преси.

Тотальні держави і комунізм.

З думкою, що Світі не мають охоти встря-... вати в європейський конфлікт, який назріває,... тепер на кожному кроці. Большеви-... ки ждуть, чекають на те, щоб європейські... держави виснажилися війною, і шойно тоді... вони почнуть свою акцію. З якими зиглядами?... — це питання. Щоб на нього відповісти, тре-... ба згадати собі, яку силу уявляє собою Со-... юз Комінтерн, тобто авангард всесвітньої ко-... муністичної революції. Читаємо про те у статті... „Шляхи соціалізації“ у консерватизму... (ч. 106 з 8-го червня ц. р.).

Держ. Комінтерн, хоча він підтримує... всілякі і неспівмісні комуністичні рухи на... всьому світі, то всеж на ньому не концен-... трується увага володарів совітської держа-... ви. Він залишився прикрасою комуністич-... ного ладу. Навіть у Китаю, до збільшення... впливу якого прикладали таку велику вагу... в роки Росії як держава має такі життє-... важні інтереси діяльності Комінтерну не ви-... никає того оживлення, як перед роками,... коли він диспонував у Китаю поважними... силами.

Росія, як держава, перестає бути си-... лною, як хотіла би і могла би накинати... свою систему уряду й господарки... на інші ідеї в ділянці культури. З цього бо-... лее страх перед соціалізацією ослаб. Але... це не все, чи все-ж нема сил, які мо-... гуть відвернути розсипання держав-... ний системи, що могли би навіть без допо-... могої соціалістичної держави, чи теж при ве-... лкій допомозі накинати народам со-... ціалістичну дил.

Ми безсумнівно, що на світі розсіянні... є багато сил, які з різних причин мо-... гуть стати зародками, що розвивають... нові революційні ідеї. Тепер узагалі комуні-... стична диктатура на комунізм дуже це-... лена. Але на комуністичну може змінити-... ся інша, створитися умовини більш... сприятливі, як теперішні, для комуністич-... ної пропаганди.

„Побудка“, яка зрушила гордість поль-... щини на Підкарпатті серед зрушених убогих... має шляхти загородової, дійшла на Волинь... на якій бодал... найбільше понаїлося поль-... ської крові в боротьбі з татарами й козач-... чинами... (Тут) в пригнітаний (і) більшості... гарні привітання польських родин, які нази-... вають себе (і) „польськими“ руськими або укра-... їнськими... Через те організація загородової... шляхти та її безпосередня участь у загаль-... ній процесі національної ревіндикації ви-... кажує зрозуміле зацікавлення.“

На перешкоді до цього „Побудка“ бачить:

„Перш за все залишення безправно за-... браних царством католицьких костелів і мо-... настирів у руках влади православної цер-... кви.“ (Розумій: і греко-католицької!).

„Далі школа, в якій... навчають руської... мови, називаючи її українською... На неща-... стя, учителями було багато „русинів“, зара-... жених доктринами українського сепаратизму.“

Але найгірше то ось що:

„Кольпартування тенденційної україн-... ської преси, що напливає з Галичини (Мало-... польськи) з метою „освідолювання населення... Волині на свій спосіб щодо української спра-... ви, зовсім чужої мешканцям Волинської... Землі“ (і).

Далі йдуть уже специфічні витвори фан-... тазії (напр., про старого українського селя-... нина на Крем'янеччині, що молився перед ра-... катом, образами по польськи), про міліон (і) „зрушених“ на Волині поляків, про поль-... ськість Почаївської Лаври й т. д.

І все це переперчене висловками: поп, схи-... зма, вороги, руські попи й т. д.

Кс. Урбан чомусь обвинув оцю „ідео-... логічну“ сторону ревіндикації „загородової... шляхти“ з посеред нешляхтичів, нічого не... сказавши про її християнсько-етичне підлож-... жя. Зрештою такі фрази „Побудки“, які по-... даємо нижче, мусіли б викликати в ньому не... іронію, а щось зовсім інше.

Ось подібні фрази:

„Ідемо чесною дорогою, лише по своє“... „Ціль наша — відбудова національної... вартості „зрушеної“ (лапки поставив сам... кс. Урбан) людности Волині в опері на Хри-... стову науку!“

В. О.—ський.

а Маг №1
усуває паролі
і хоронить по-
лосі перед
випадом

„Здається нам — читаємо у статті — що... тільки держава, яка пдлучить сильний уряд... з політичною, культурною та господар-... дарською свободою, може протиставитися... соціалістичним ідеям вартості, які можуть ста-... ти протинагою марксовської офіензивної на-... вії у найважчих господарських умовинах“.

У зв'язку з тими міркуваннями „Час“... зв'язується проти якогонебудь тоталізування... Польщі

Резолюції.

ПРИНЯТІ НА ЗАГ. ЗБОРІ УКРАЇНСЬКОГО ПРОТИ-... АЛЬГОГОЛЬНОГО Т-ВА „ВІДРОДЖЕННЯ“ 27. V. Ц.Р.

1. Загальний Збір Українського Протипольського... Товариства „Відродження“ стверджує, що загроза... для нашого народу від ідеї альгоголізму й віктимі-... му не тільки не уступила, але, на жаль, помітно збіль-... шилася. Тому виникає весь свідомий український за-... гад, зокрема всі українські реалістичні, культурно-освіт-... ні, економічні й тіловиховні т-ва, до солідарної згоди... в цілі перемоги твердості та здержаності з нашим... народом.

2. Заг. Збір, маючи перед очима світау традиції... відродженської праці українського духовенства, на-... селює своє найгостріше бажання, щоб наше суспіль-... ство „Духовенство“ наважало до цієї традиції та завело... передові стійки на фронті нашої відродженської бо-... ротьби.

3. Заг. Збір з призначенням отверджує длого-при-... кильно відношення української преси до відродже-... нського руху, що має велику вартість для пропаганди... ідей Т-ва „Відродження“. Заг. Збір апелює до „іде-... у“ українських видавців, щоб уповни, з цілою посвідом-... ланістю, зберігали у своїх видавничих відродженських... становах.

4. Заг. Збір стверджує, що на деяких імпрезах, зок-... рема на фестивалі, улаштуваних нашими культурно-... освітніми установами, паноміється ідея альгоголізму... а усім своїм матеріалом насильства (доморезанні, бій-... ки й загального адичіння) та апелює до провдоту за-... даних установ, щоб вони поставили враз цьому лаго-... ві, видаючи вкрайні заборони вживати на цього роду... імпрезах альгоголю й якогонебудь виду.

5. Заг. Збір стверджує дуже болюче й загрознає... ливше, що українське суспільство через масову торгавлю... альго-голізмом намагається ставити себе, може й посвідом-... лане, в ризик шкідливості нашого народу і тому зверт-... ається до Союзу Українських Купців з гарячим покли-... ком повести відмову протинавляю, щоб цей наш ціл-... ний стан став під кождим оглядом корисним тинником... у нашому громадському житті.

6. Заг. Збір з радістю приймає до відома гарні під-... сумки відомою запотаткованою відродженською праці... секції вчителів абетинстві серед нашої середньоті-... лної молоді та апелює до бажання, щоб за цим гарним... прикладом пішло теж і вчительство, зокрема зоргані-... зоване в Т-ві „Возмисла Поміч Українського Вчитель-... ства“.

7. Заг. Збір з прирідістю отверджує послаблення... відродженської акції серед українського студентства... та апелює до студентів-відродженців, щоб негайно по-... дбали про налаштування організованої праці.

8. Заг. Збір звертається з гарячим апелем до всіх... членів Т-ва „Відродження“, щоб вони у кождий... році на ого відостілі зновали свої зобов'язання супро-... тив Т-ва та щоб з подобою енергією повели відродже-... нельну акцію по місяцях.

9. Заг. Збір з кождим року Т-ва „Відродже-... ння“ складає широкі подяки всім Пановим Прихильни-... кам, зокрема Високопреосвященному Митрополитові... Іє Експелитові Кс. Андрееві Шестипському, за мо-... ральну й матеріальну підтримку нашого відроджен-... ського руху та звертається з гарячим покликом до всьог-... о Українського Громадства — з усією посвідомле-... ністю підтримати наші змагання та причинитися до по-... вної перемоги великої ідеї відродження Українського... Народу.

Чи знаєте Ви, кільки є неписьмених у Ва-... шій громаді? Чи Ви особисто причинилися... до того, щоб вони стали письменні та свідомі?... В допомогу стане Вам книжечка-буквар із чи-... тавкою „ДО СОНЦЯ“, що її видала „Просвіта“... в ціні 30 сот. за примірник. Придбайте собі її... мистів! УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!

Заходи Пія XII-го в справі мира.

В Римі кружляють чутки, що папа має намір у найближчих днях вислати до прем'єра Чемберлена відручне писмо в справі європейського мира. Спеціальний висланець мав би в найближчому тижні виїхати до Лондону і передати писмо Чемберленові.

Орган Ватикану „Оссерваторе Романо" в передовій статті пише про позитивну реакцію цілої низки держав на заходи Пія XII-го, щоб

утримати мир. Часопис спростовує вістку, ніби б папа хотів скликати велику конференцію держав до Ватикану, або відратнувати Англію вхвалити в союз з Світами. Церква — пише „Оссерваторе Романо" — має обов'язок дбати про добро всього людства, але не може вважати нічийми інтересами і тому не має наміру інтервеніювати безпосередньо в територіальних спорах між поодинокими державами.

Румунський король про пол тику Румунії.

В середу відбулося в Букарешті відкриття мисливського румунського парламенту. Король Карол відчитав престольну промову. Підкреслюючи консолідацію румунського народу, король перейшов до справ міжнародної політики. Румунія знайшла — казав король — перед історією незвичайної ваги. Політика Румунії має бути мирна, але не знає мира за всяку ціну. Мир мусить бути зумовлений повною свободою, незалежністю, інтегральністю і честю народу. Для ведення такої політики уряд мусів

покласти до зброї кілька річників, закликаючи при цьому, що готов боронити границі Румунії без огляду на жертви, які треба було б принести.

Далі король підкреслює, що всі багатства Румунії застережені в першу чергу для румунського народу, але Румунія готова до корисного господарського обміну з іншими державами. З цією метою заключено в останньому часі торговельні умови з Англією, Францією і Німеччиною.

З фронту польських Греко-Католиків.

Ту саму роль і такі самі завдання, які „Союз ходоцької шляхти" у своїй ревіндикаційній акції взяв на себе на українському селі, на відтинку греко-католицького церковного життя хоче виконувати „Союз поляків греко-католиків". І тими самими методами; тільки не довісім ще ясно, хто грає, чи має охоту грати на терені „Союзу поляків греко-католиків" родю ксьондза Мйодонського з „Союзу ходоцької шляхти".

Про „Союз поляків греко-католиків" як про протаякранську організацію ще недавно дати, в ширших громадських колах не багато відомо. Тут і там прокинулось щось про цей „Союз" до польської преси. Перед кількома днями читали ми впр. у „Слові Народовім" про відчит одного з лідерів „польських греко-католиків" проф. Куриловича; на тому відчиті з'явився був гарячо оплескуваний провідник ендеків проф. Гломбінський. Між гістьми були на цьому відчиті — як ми це вже повідомляли — такі „греко-католики", як якась неназвана ближче „пані з Земі Хелмінської" та співробітниця львівської польської преси. З інших органів польської преси див. (впр. „Дзєннік Польскі" з 9. червня) довідуємося, що „Союз поляків греко-католиків" перемінив свій пресовий орган „Поляк Греко-Католик" з місячника на двотижневик, доручивши його ведення редакційному комітетові з п. І. Турянським на чолі. Наклад „Поляка Греко-Католика" після реорганізації має аж 5.000 примірників, але „Дзєннік Польскі" ще й цього за мало; він домагається збільшення накладу до 15.000 примірників; мовляв, з огляду на „потреби терену". Ці потреби терену — на думку „Дзєнніка Польского" — виходять з того, що „о. гр. кат. Митрополит, о. Василіян і українські церковні часописи друкують цілі стоси молитовників церковних книжок і т. д., що зображують релігійні справи односторонньо й тенденційно, під кутом українських інтересів".

З уваги на це „Союз поляків греко-католиків" робить заходи, щоб греко-католицькі справи були зображені весторонньо під кутом польських інтересів. „Редакційний комітет „Поляка Греко-Католика" взявся — як інформує „Дзєннік Польскі" з 9. VI. — до опрацювання першого церковного молитовника. Друк молитовника, польських церковних книжок та історії руху поляків греко-католиків залежатиме від впливів та жертв на ті цілі. Безсумнісно — твердить „Дзєннік Польскі" — вся польська суспільність поспішить в жертвами". В цій випадковій добі, коли над кордонами Польщі сто-

ять сотки тисяч вояків у позній війсьній поготові, польська суспільність не має, виходить з того, більшої журби, як „дрмодай" у польській мові...

З багатогранної — як це пише „Дзєннік Польскі" — діяльності управи „Союзу поляків греко-католиків" треба згадати як дорібок заснування першої бурси для польської дітвори греко-католицького обряду.

Однак основне завдання, яке „Дзєннік Польскі" імпутує „Союзові поляків греко-католиків" це боротьба з „мовними новинами" у греко-католицькій церкві. З цього приводу „Дзєннік Польскі" робить таку глибокоумну замітку: „Нам видється, що католицька церква та її греко-католицький відлам може перемагати на просторах, що зустрічаються з православ'ям тільки вірністю для мовних улаженень, що їх століття випробовували та які століття перетривали. Східна Галичина (в оригіналі: Малополюська Вєсходна) окружена з трьох сторін православ'ям Волині, Росії, Румунії та Закарпатської Русі. Гр.-кат. церква на Закарпат-

Премію за квітень

новий том бібліотеки „Діла" повість „Ідеалістка"

розіслали ми нашим точним передплатникам 31. V.

Рекламації приймаємо тільки через поштовий уряд до 14. п. м.

ській Русі при тихому патронаті некаатолицької Чехословаччини впровадила новину „української мови" і в короткому часі втратила сотки тисяч зірних на користь православ'я".

Коли люди, що засідають в управі „Союзу поляків греко-католиків" визнаються на церковних справах східного обряду так само, як редактори „Дзєнніка Польского", то можна тільки здвигнути плечима. Редактор „Дзєнніка Польского" не знає чи вдає, що не знає того, що на Закарпатті залишилась без змін того Церкви церковно-славянська мова, та що православ'я на Закарпатській Русі поширилось і закріпилась не за влади Ч. С. Р., але ще в довоєнному часі, за малярської влади (див. славний процес у Мармарошському Сиготі), отже тоді, коли до свідомого українства під малярською кормигою признавались тільки нечислні одиниці. Не знає він також, що румуні тепер у церковному богослуженні уживають переважно румунської мови; він удає, що не знає, що у православній церкві на Холмщині, Поліссі й Волині замість церковно-славянської мови втискається жива польська мова, що у живій церкві в Росії ввели давно як „новину" живу російську мову та що „мовні улаженень, що їх століттями випробовували і які перетривали" падають під напором живого життя без уваги на те, чи це подобається кільком священникам москвофілам та їх протекторам „Союзу поляків греко-католиків", чи ні.

Дотеперішня діяльність „Союзу поляків греко-католиків", що пішла цілковито в слід „Союзу ходоцької шляхти", „ефектові" більше політично, як релігійно. Але й на це його заснували.

Жохлаві наслідки катастрофи під Прушковом.

9 ОСІБ ЗГИНУЛО, 30 РАНЕНИХ.

У вчорашньому числі ми подали вістку про залізничну катастрофу під Прушковом: поїзд Катовиці—Варшава вискочив з рейок. Катастрофа скоїлась в полудне. До пізньої ночі усували румовище з залізничного шляху та витягали тіла вбитих і ранених з під розбитих вагонів. Як досі стверджено, в катастрофі загинуло 6 осіб, 22 особи були важко ранені, 11 легше. З важко ранених 3 особи вмерли в лікарні так, що число смертельних жертв дійшло до 9.

Чи це вже всі жертви — невідомо. Міжнародний спальный віз віхав дослізно у вагон III-ої класи, що був перед ним і з якого залишилися тільки тріски. Можливе, що в тому вагоні III-ої класи були якісь подорожні, яких зудар розторожив. Підчас рятувкової акції не можна було дістатися до сцеплених зі собою вагонів і треба було шестилевою лямпою запалювати отвори у сталевих стінах спального вагону. В іншій випадку треба було розбивати стіни вагону, щоб дістатися до переділу та видобути ранених.

ЩО КАЖУТЬ ОЧЕВИДЦІ.

Залізничники, які були в будинку, віддаленому яких десять кроків від місця катастрофи, розказують:

У хвилині, коли поїзд минав іглицю, раптом локомотива скоїла престопадно вгору і

перекинувшись, упала на бік. За нею з жахливим гуком стовпилися вагони. З розбитого кітла бухнула пара і дим. Майже одночасно бітла рухнула зелений вагон, що сліпив очі. Це локомотива скоїла так високо, що авірава проходила високої напруги і спричинила коротку злучку.

В однім вагоні знайшла тіло свого сина, кількатильтного хлопця, який хотів його оборонити перед смертю. Якесь жінка, якої притиснула не устійнили, дослівно перегята на даху реставраційному вагоні металеві окуття зреставраційному вагоні подорожного. На локомотиві знайшли машиніста, що давав ще деякі життя, але по дорозі до шпиталю вмер. В останній хвилині не знайшли провідника вгору і помічника машиніста. Вони мабуть загинули і знаходяться під румовищами вагонів.

ХТО ЗГИНУВ У КАТАСТРОФІ

Між тими, що загинули в катастрофі і які прізвища устійнили, є: Добеслав Скібіньський з Пйотркова, д-р Степан Кришійський з Катовиць і Адольф Штайнгаген з сном Христопанів (той, що його знайшли із сном в обіймах) один з годовних акціонерів великої фабрики паперу, при цьому ділч. Його жінка була ранена. Смерть заскочила їх троє в реставраційному вагоні в часі обіду.

Хто заплатить кошти спаленого варшавського двірця?

Як ми вже подавали пожежа варшавського залізничного двірця знищила половину стелі відної галі та частину цеглової стелі. Коли вважили під увагу, що загальна кубатура нового двірця має 250.000 куб. метрів, то пожежа знищила 30.000 куб. метрів. Шкоду обчислюють на 500—600 тисяч. Від висладу слідства залежить, хто цю шкоду покрив. Невіддані роботи поодинокі підприємці забезпечували, то-

му може у великій частині школу покривати печеневе заведення. Але, якщо вважати, що пожежу спричинили котрийсь підприємця, то він муситиме покрити втрати.

Для переслаухання притримали троє бітників, які перед вибухом пожежі працювали при сполуванні залізної конструкції. Це є: цішк Гжешковик, Станіслав Салєвський і Сиф Сильвестршак.

Сцени з побуту та життя Альбанії
за війни 1914 р.

знайдете в повісті

ІЕРГАРДА ГЕЗЕМАН

„УТЕЧА"

що виїхала в бібліотеці „Діла"

Підсумки праці „Просвіти“.

ЗВІТ З ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ МАТЕРІ-ПРОСВІТИ У ЛЬВОВІ, ДНЯ 8. Ц. М.

Нині Заг. Збори почалися нашої організації — Просвіти. Салю Театру Ріжнородностей поволі заповнюється. Назагал делегатів небагато, менш-більш половина салі. В год. 10-й зайняли на сцені місця члени Головного Виділу і пос. Вас. Мудрий від імені Заг. Збори, стверджуючи, що збори виконано правильно та представляючи представників гор. староства (віцестар. Дембовський, м-р Лисий і ком. Островський). На сцені є 160 представників-делегатів. Описав ситуацію пос. Мудрий лист голови „Просвіти“ А. І. Брика, який мотивував свою неможливість хороброю серця.

КОМІСІЯ, ЗВІТИ І ЦИФРИ.

Після відчитання правилника Заг. Збори та більш 300 призивів померлих членів „Просвіти“, яких пам'ять пошанували Збори, стечі з місць, до верифікаційної комісії на ствердження протоколу вплинули два члени: Наріжника зі Стрия і ред. Гайбовицького, перейшов останній. Описав зголосив Гайбовицький внесок на Мандатову Комісію, мовляв, багато делегатів не допущено до салю, який збори прийняли. Комісії-Матки, запропонованої д-ром Семчишином, збори не прийняли, залишаючи цей вибір до часу, коли Мандатова Комісія допустить есентуальних делегатів на салю.

ПЕРЕПОНИ У ПРАЦІ.

Описав почав відчитувати звіт з діяльності Просвіти за 3 роки секретар Гол. Виділу, М. Дужий. Звіт був перерваний прихотом одного живого ще основника Просвіти, о. шамб. Цегельського, якого Збори назвали оплесками. Цифри звіту були дуже низькі. Згадавши, що 10 літ тому було ще 10 читальень на півн.-сх. землях та майже повна ліквідація Просвіти на захід від Сяну, секретар є тільки в 30% українських громадах, повідомив звітодавець, що в ост. три роки розказала влада і філію і 135 читальень, з яких 104 в мин. році. Зате внесено 375 пошти на нові Просвіти. Загально стан Просвіти Організації такий як в 1936. р., але цього треба відняти розв'язаних у 5 міст в р. 2 філій і 168 читальень. Всеж і нині Просвіта охоплює своєю мережею 85% українських осель, отже це передова організація. Колиж зважити, що Просвіта

має 1.475 домів (174 збудовано у звітовому часі) і кількості площ, що врешті в цих домах має приміщення більшість усіх українських установ, то і з цього погляду Просвіта має перше місце у нашій всенародній організованості.

ЯК ПРАЦЮЄ ПРОСВІТА?

Нині Просвіта має 360 тис. членів, з яких 86 тис. прибуло в звіт. часі — інакше 15% всіх українців у пошкільному віці належить до Просвіти. Ці члени ведуть ріжну статуту працю, що виглядає в цифрах так: Просвітянська організація диспонує нині бібліотечками з 700 тис. книжок, з яких прочитано 3,5 мільона та 9 тис. часописами у своїх домівках, театр. гуртками, що дали 28 тис. вистав і для яких відбуто 20 курсів (скористало 281 читальень), хорами й орхестрами, що разом дали 8.600 концертів та 14,5 тис. інших святкувань. Всі читальні і гуртки дали у звіт. часі 51 тис. імпрез. Велику вагу клада Просвіта на боротьбу з неписьменністю: перевела статистику неписьмених, видала для них буквар, містила поклики і статті, відбула 3 курси для референтів боротьби з неписьменністю, врешті влаштувала 388 курсів, на яких навчилося писати 4.365 осіб. І врешті видання Т-ва: крім усіх ювілейних видань

та матеріалів, видала Просвіта у звіт. часі 42 книжечки (250 тис. примірників з 2,5 міль. аркушів друку), 3 календарі, 40 хорівих і музичних видань та 2 журнали („Просвіта“ і „Життя і Знання“).

Звітодавець обговорив ще справу минулорічного Ювілею Просвіти, зв'язаних з ним святкувань та перепон, зокремаж долю не дозволеного Конгресу Української Культури і Фонду Національної Культури.

З матеріальних справ вивинив звітодавець справу довгів Просвіти, яких є не більше 500 тис. зол., у тому пильних 197 тис. Зате філій й читальень Просвіти винні центральні 345 тис. зол. Нарешті згадав звітодавець коло 100 стипендій, що їх Просвіта виплатила вперше мин. року з переданих їй фондів.

Згадкою про минулорічні події, в яких потерпіла Центральна та вірою в дальший розвиток Просвітянської Організації, яка має на прапорі слова „В силі духа перемога Народу“, закінчив секр. М. Дужий свій звіт.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРОСВІТИ.

Цей звіт обговорив ред. М. Таранько і в цифрах він такий: Назагал майно Т-ва зросло на 56 тис. зол. Біляйс Т-ва виказав 238 тис. доходів і 182 тис. розходів. Видавництва: запаси книжок на 250 тис. зол., що їх щорічно виказують звіти, збільшилися новими книжк. виданнями, книжки відплачують поволі і дають дальших довжників. Видавництва Просвіти не передплачують навіть усі читальні, рахунки ведуть філії, які знову не вирівнюють довгів. Контроля над цим ділом та кольпортажа не налагоджена як слід. Недвижимості одинокі є на прайзливій дорозі: дім дає 15 тис. річно, школа в Милованню починає давати прибутки, Грабовець і Тискова дають коло 1.200 зол. на фундації. Вкладки до Гол. Виділу за 3 роки дали 98 тис. зол., отже небагато, багато читальень та віділових читальень не платять їх. Ювілейний дар 8. грудня дав за 3 роки 146 тис. зол. Загалом Просвіті винні читальні, філії й інші 407 тис. зол. і якби їх стягнути, Просвіта була б самовистарчальною.

Від Контр. Комісії, обговоривши світла й тіни господарки Просвіти та намітивши засоби, якими можна її поставити на вповні правильний шлях, поставив дир. Кривуцький внесок на абсолютотрію Гол. Виділу.

Багато дискусії викликала Мандатова Комісія, яка допустила додатково на салю 24 делегатів; бесідники були за і проти їх допущення, врешті передано цю справу пресі Зборів.

Бібліотека „ДІЛА“

ВОЛОДИМИР БІРЧАН

„НА НОВИХ ЗЕМЛЯХ“

— — повість — —

Доля емігранта у Чехословаччині.
Дія в Карпатській Україні. Боротьба за праю громадянства і нову землю.

Ціна 2,50 зол.

Дістанете у Видавництва „Діло“ або у всіх книгарнях краю.

ЕТЕМ БЕЙ

Справедливість Каді.

Завина викликає до черзі тих, що внесли і сидять у жалалні. Головним завданням Каді судити розводів справи розв'язати свій погляд на непорозуміння в розводі. Розводи він дає за кілька хвилин. Завина, молодий чоловік чекає у зовсім темній кімнаті, він має надію добитися присуду, який дасть йому його колишню жінку. Розводі він став досить заможний, щоб мати дозволити собі на всілякі примхи. Він хоче купити п'ятифунтовим банком і купити собі нову машину, але при втраті кількох тисяч, він не може собі дозволити про одне: здобути назад свою дружину, яка колись втікла від нього.

Він не казав, що хотів одного чоловіка, а хотів собі короткий час співжиття з дружиною.

За три роки він був одружений чотири рази. Він був дуже мало заробляв і не міг собі дозволити працювати вночі. А життя дорожало, доводилося йому обмежувати видатки. Заглядала до нього жінка, коли вони мусіли обмежити свої витрати. Молода жінка заступила за нього свої печатки на хатне майно. Він хотів жити, але силою звички жив, як вчора. Алеж навіть у них не міг бути без праю. В її погляді він був безцінний, він втілював в собі життя і журби, ніякого йому не було.

Одного дня вони подивилися на себе з розпучкою.

— Нема що їсти — сказала жінка.

Він мовчав, а вона говорила далі.

— Чого-ж мовчиш?

— Що-ж я можу?

— Ти чоловік. Зароби.

— Гадаєш, що досить бути чоловіком, щоб заробити?

— Я не можу знести цієї нужди. Скажи мені виразно, чи шукати мені інших способів забезпечити прожиток?

Він не знав, що казати. Дві сльози покотилися по запаланих ликах. Хіба це його вина, що життя не вміхалося? Але жінчині нерви розійшлися.

— Що з твого плачу? І що мені робити в цій хаті, коли ти віддаєш серце і маєток іншій? Молодий чоловік завзято боронився, але вона раз-у-раз кидала те саме обвинувачення довгі тижні, врешті після брутальної сварки, вона втікла і покинула його самотнього.

Увесь рік не прийшло йому на гадку шукати за нею. Життя всімнулося і він став багатий. Прийшов день, коли він затужив за чужими чорними очима. Він довідався, що вона одружилася з емеритованим радником Заріфі-беєм. Тоді він звернувся до Каді, щоб цей унесажив друге жінчині подружжя і відновив його домашнє вогнище.

Тепер справа була в руках „шерія“ (духовний закон).

Нарешті возний їх покликав. Увійшли всі троє разом. Він, молода дружина та її другий чоловік.

Каді сидів на своїх подушках. Крім розхристану сорочку виділи волохаті груди. Речаче шітка, захована під олягом.

Великою барвистістю хусткою він витер піт з байдуже подивився на них. Не зважив, хто перший пізнав кого; каді того чоловіка, чи

він каді. Як не як у руках одного було золоте джерело, а другий бажав з нього затертигати. Каді поставив кілька запитів. Він спитав молодого чоловіка:

— Чи ця жінка це твоя дружина?

Молодий чоловік відповів:

— Так.

— Чи можеш на це присягнути?

— Очевидно.

— Так присягни.

— Присягаю на імя Бога... Я також маю свідків.

— Свідки зайві.

Зафірі беевий терпець увірвався. Волосся йому наїжалося, лице пожовтіло і він заревів: — Пане Каді, він бреше. Я готов присягнути, що ця жінка законно і на здоровий розум моя. Я присягаю, що це моя дружина.

Зафірі бей не міг стриматися, він стогнав: — Хіба можна порівняти мене та цього жовтодзьоба... Треба бути мусульманином, щоб перевести присягу...

Такі типи не журяться кривоприсягою... Потім він замовк. Каді думав. Упівголос спитав щось у писаря. Потім узяв велику чорну оправлену книжку зі стола. Вікряв її та став передчитувати.

Обі сторони присягли. Каді мав теж рішати по совісті, а тут совість вагалася поміж золотою струною молодого чоловіка і незалежним правом старого. За кілька хвилин писар шепнув на вухо Каді:

— „Шерія“ каже, що мусимо обдурити дурисвіта.

Переглянувшись і радість бликнула на обличчях.

Каді розпростував фалди каптана, поправив кавуку*) і поважно спитав:

— Кіамуран бей! Я ще повторю перше запитання: Чи ти зовсім певний, що ця пані це

*) Кавука — шияка судді.

Після обідньої перерви президія оголосила, що 22 делегатів рішено додатково допустити на сесію. На Комісію Матку вилучено два внески, ред. Гайбоніцького і др. Семчишина (Товсте), і над ними розв'язалася довша дискусія. Др. Лисий (Тернопіль) вважає, що вибір нового виділу годі перевести, бо Контр. Комісія не ухвалила уступаючому виділові абсолютної за 1933 рік і ставить внесок, щоб точку про вибір виділу зняти з порядку нарад. Над цим внеском йшла гаряча дискусія, в якій забирали голос кількадесят бесідників, що підтримували або опоролювали його, врешті цю справу вирішив предсідник, заряджуючи перерву, а під час неї нараду виділу, чи внесок др. Лисого допустити під голосування. По нараді виділу рішив внесок др. Лисого не піддавати під голосування. Зчерги предсідник піддав під голосування листи кандидатів до Комісії Матки: д-р Семчишина (Товсте), що пропонував, д-р Хробака, інж. Шахновича, д-р Лисого, о. Кузьму і ред. Штикала та листу ред. Гайбоніцького, що пропонував о. ректора Малиновського, дир. Вишневецького, мгр. Гаєцького, ред. Данилевича та інж. Квасниці. Ця друга листа дістала 138 голосів, проти 41 голосів за листом др. Семчишина. Комісія Матка пішла на нараду; в міжчасі йшла

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ,

в якій забирали голос: мгр. Логун (Бережани), др. Керничний (Рудки), ред. Штикало (Львів), що затримав болючу справу поширення книжки, зокрема на Лемківщині й за Сяном, інж. Кулик (Печеніжин), що обговорив справу високих довгів „Просвіти“ та незгоди на низах, нпр. в Коломийщині, о. шамб. Цегельський (опалески), що пригадав початки „Просвіти“, взивав до такої єдності, яка була в її піонерів та відмітив працю уступаючого виділу, м-р Карачевський (Городок), який теж відмітив працю уступаючого виділу, мгр. Гупало (Ходорів), др. Дудикевич (Бібрка), др. Мінко (Камінка) та Кантимир (Снятин). Бесідники заторкали теж різні болячки та неадекватності праці Гол. Виділу, але підчеркували, що він робив, що міг у важких умовах просвітницької праці.

Абсолютною Гол. Виділові ухвалила сая одноголосно, після чого секр. М. Дужий дав рішучу відповідь дискусіантам.

Почесними членами „Просвіти“ вибрано на Зборах о. Т. Цегельського зі Струсова та о. Ст. Мохнацького з Теробовлі. Справу змі-

ни статуту передали збори на внесок президії новому виділові з тим, що її мають перевести до кінця 1933 р. та передтим обговорити на нараді представників Філій. Знято теж з порядку дня справу відклику Філій Рогатин та Самбір, у яких вже заіснувала згода й гармонія, зокрема ж Коломиї, в якій теж в найближчому часі ця справа буде наладжена. Довшу дискусію викликала шойно справа вкладки, яку вирішено так: відділено вкладки читальні від передплат видань „Просвіти“, устійно вкладки читальні і правних осіб на 12 зол., селян, робітників і студентів на 1 зол., інших на 2 зол. Рішено теж відписати читальним залежності до 1933 р., а від 1934—38 рахувати згідно з ухваленною нормою.

ВИБІР ГОЛОВИ Й ГОЛ. ВИДІЛУ.

В год. 18.45 предсідник вклав передсідник Комісії Матки, дир. Вишневецький і відчитав її листу. На Голову „Просвіти“ запропонував Комісія Матка проф. Ом. Терлецького, що сая прийняла бурхливими оплесками. Однак новий голова зажадав зміни деяких осіб, без яких він не вміє працювати, й коли цього не узгоджено — відмовився прийняти вибір, вважаючи таке становище Комісії Матки першим вотум недовіри. У відповідь на це поставила Комісія Матка кандидатом на голову Т-ва о. кан. Оліяна Дзеровича, що дістав у голосуванні 136 голосів.

З черги бурхлива дискусія розв'язалася над листом кандидатів до Гол. Виділу, до якого Комісія Матка намітила др. М. Андрусяка, інж. Р. Білинського, Мих. Галібея, ред. В. Гайбоніцького, інж. Р. Голода, д-ра І. Гіжу, д-ра М. Дзеровича, М. Дужого, проф. В. Зубрицького, ред. Б. Кравців, проф. К. Малицьку, мгра Я. Падюха, інж. Ольхового, інж. дра Е. Храпливого та ред. Ю. Тарновича; в заступники Зачка, інж. П. Зеленого, інж. А. Пясецького, мец. І. Рудницького, мгра М. Ценка та мгра А. Фіголя; до Контр. Комісії дир. Вишневецького, інж. Квасниці, о. рект. Малиновського, Рудика та інж. Хроновія та в їх заступники Л. Петрушевича та П. Пасіку. Першим говорив новообраний Голова, що дякував за довіру та просив т. зв. опозицію до впраці; потім ред. Штикало, що заявився проти тієї листи, мотивуючи, що до неї по-

винні були ввійти люди всіх поглядів (м. ін. представники радикалів, яких він сам виставляв), але тверді й рішучі, бо того часу; др. Семчишин, що теж заявився за комісію, але вибраних одноголосно; о. І. Якимівський, др. Станкевич, ще раз ред. Штикало, мгр. Сілецький (за компромісним виділом) і мгр. Мартюк (те саме). У висліді дискусії пропонувано листу Комісії Матки допустити так, щоб на місце ред. Тарновича ввійшов пос. Мудрий, замість др. Дзеровича проф. І. Боднар, замість мгра Ценка проф. Терлецький та замість інж. Голода — ред. Ю. Тарнович. Врешті оголошено і третю листу, компромісну, з осіб різних поглядів, з пос. Мурином на чолі. Внесок інж. Шахновича, щоб зняти всі три листи переправ: 74 голоси були за цим внеском, 106 проти. Залишався Комісія Матки перейшла під голосування з поставлених на ній кандидатів зрезигнувала проф. К. Малицька; на її місце вставила К. Матка проф. І. Боднара, але й він зрезигнував; зрезигнував і М. Дужий і на його місце дала К. Матка М. Риківського, а що не найшли вже кандидата на місце проф. І. Боднара, тоді Гол. Виділу вибрано у складі не 15, а 14 осіб й остаточно виставили: др. М. Андрусяк, інж. Р. Білинський, Мих. Галібея, ред. В. Гайбоніцький, інж. Р. Голода, др. І. Гіжа, др. М. Дзерович, М. Риківський, проф. В. Зубрицький, ред. Б. Кравців, мгр. Я. Падюха, інж. Ольховий, інж. дра Е. Храпливий та ред. Тарнович. Заступників з Гол. Виділу, Контр. Комісію та її заступників вибрано у пропонуваному Комісією Маткою складі, за всіма цими листами голосувало 103 особи, проти 43, здержалося від голосування 7.

Зогляду на пізну пору (20 год) президія пос. Мудрий подякував прийзним й участь у зборах і сая закінчила цей справу „працьовитий“ день нац. гимном.

Делегати виходили з сали нарад з неабиякими враженнями і спиналися за кордонами та вулиці дискутуючи подробиці наради, які виявили одно: Львів не вміє зговоритися і сконсолідуватися навіть на заг. Зборі „Просвіти“ й навіть у наші дні, хоч провідав давно вже це робила й робить...

Коли уконституується нова міська Рада у Львові?

УКРАЇНЦІ ЗГОЛОСИЛИ 6 ВИБОРЧИХ ПРОТЕСТІВ.

В середу, тобто в останній день вношення виборчих протестів у справі виборів до Львівської Міської Ради, зголошено в Головній Виборчій Комісії аж 21 протестів: українці — 6, Бунд — 4, євдеки — 3, ППС і демократична група — 6, Озон — 1, прихильники одної дикої листи — 1. Означеного речинця,

до якого мають бути розглянені протести, ма. Ходять чутки, що деякі протести Комісія візьме під увагу й у зв'язку з тим буде скерований вислід виборів на користь українців (один мандат) і Озону (один мандат).

У зв'язку з цим на уконститування міської Ради треба буде мабуть трохи почекати.

Мадярський легіон у Німеччині.

ПАРИЖ, 9.6 Французькі джерела подають, що в Австрії організовано мадярський легіон, зложений із націонал-соціалістів. Французькі

часописи підкреслюють, що той легіон має грати роль, як свого часу австрійський легіон перед аншлюсом.

Інтерпеляція у справі несприятливості ком. Бурггардта.

ЛОНДОН, ПАТ. В палаті громад зголошено інтерпеляцію у справі причин постійної несприятливості високого комісара Ліги Націй в Гданську Бурггардта, та у справі обов'язків, які тепер д-р Бурггардт тепер виконує.

На інтерпеляцію відповідав Батлер, який

послався на відповідь із 25. м. м. та заявив, що високий комісар вернувся до Гданська 25. м. м. Коли на таку відповідь ліберальний член Мандер висунув здогад, чи можна було дати якісь медіації. Це виходило би поза компетенції Комісара.

Нігійський король у Злучених Державах.

ВАШІНГТОН, 8.6 ПАТ. Перший раз в історії Злучених Держав ангайський король станув на американській землі, коли королівський поїзд у год. 2.40 (європейський час) приїхав із Канади. У хвилині, коли королівський поїзд перейшов границю, залунали 21 гарматних вистрілів. На граничній стації відбулися наради привітання. Щоб забезпечити королівську пару, американська влада розмістила на просторі 10 км. які ділять границю між стаціями Нінгара Фелс. 8 тисяч воїнів. У Вашингтоні ждали на приїзд королівської пари 500 тисяч нінгара.

До Вашингтону приїхав королівський поїзд південь. Королівську пару при-

вітав президент Рузвельт із жінкою. Цей візит до Білого Дому перейшов король і королева серед безумовних вишуканих привітань. Ціле місто святочно прикрасили та на вулицях міста, якими проїжджали королівський поїзд лад ядерну гармату морських і стрільців марини та 15000 солдатів.

ГЕН. ГАМЕЛЕН НА АВДІЄНЦІ В ЧЕХІЇ.

Сьогодні передпозавчеським прем'єр-міністром прийняв в палаті громад сен. Гамелен.

твоя законна дружина, а не дружина Зафірі ефеңді?

— Я того зовсім певний.

Зафірі ефеңді встав люто.

— І чого ви даєте голос цьому брехуну-ві? Чи це справедливо не вірити мені?

Каді заспокоїв старого.

— Не гнівайтесь, пане. Ви стоїте перед лицем справедливості. Будьте певні, що зроблю все, щоби вас захистити.

Потім урочисто додав.

— Зафірі ефеңді. Заплющьте очі, перекиньтесь головою, встаньте та підійдіть до мого стола, але задом. Не дивлячись возьмете книгу і коли відчитаете її на сторінці, де говориться про подружжя, то ця пані буде ваша, колиж розкриєте її на сторінці про розвід, вона більше не ваша дружина.

Зафірі ефеңді був рад із присуду. Він устав, заціпенів та поглянув на жінку. Вперше в житті готов був повернутися через голову, щоб тільки не втратити двадцятипятилітньої красуні.

Потім устав та пішов задом у напрямі каді. Каді сказав Камуранові зробити те саме, але Камуран бей відповів:

— Я не божевільний, щоби перевертатися перед трибуналом. Чекаю вашого безстороннього присуду.

Зафірі бей шов далі. Каді відминув чорну шапку.

— „Божевільні, несповна розуму та діти, не можуть асигнувати в подружжя. Бо такі злочинці злочинці признає за неважкі.“

Потім закінчив присуд:

— Зафірі бей стоїть задузіаний. Молодий чоловік обняв молоду паню і вони вийшли зі сали сесії. Зафірі бей дивився їм услід очима пошнених сльоз. Каді, що бачив розпачу чоловіка не болював.

Не жаль, що тату. Присуд „шері“

Перекладає з турецької мови
Яхья і Гаам Мурські.

Спортова сторінка.

Найслабша стріча сезону.

ЛЕХІЯ—УКРАЇНА 3:2 (2:1).

Якщо сьогоднішню стрічу України з Лехією назвати найслабшою в сезоні, то не тому, щоб виправдати програму чорно-червоних, тільки навпаки, щоб акцентувати той різкий перескок, від найкращої до найслабшої. Починати сьогоднішню авідію ослепленою фразою про слабу форму, було б дуже дивно, бо якже ж погодити сьогоднішню «слабу» з минулою? Тому теж само ствердження, що дружина слабо грала й тому прогала, зовсім не вистачає. Можливість дуже слабо і перемогти, але й програти, навіть найкраща дружина мусить мати при собі, яка їй дає змогу перемагати навіть у найважчих обставинах та яка дозволяє теж і в деяких випадках не вдачі. Тою основою сьогоднішньої гри є амбіція і саме її не стало сьогодні в дружині чорно-червоних. Якщо оборонна лінія не могла так-так оправдати, бо напр. в залозі можна від довшого часу бачити обниження форми, при цьому доволі амбітній грі, то напад, за винятком Тихоліза, грав тільки наче на показ, не наводячи зорі боротьби за м'ячі. Зокрема розчарували Миколюш і Скопеня, яких у слабій грі не оправдує навіть те, що кожного з них пильнували два противники.

В Україні не вдовольнило, як цілість ніяка лінія. На першій половині заслужує Тихоліза і Гиура. Тихоліза грає найамбітніше та найпродуктивніше з цілою дружиною і якщо напад чорно-червоних переводив час-до часу якесь акції, то вони були здебільша заслугою Тихолізи. А що чорно-червоні при такій слабій грі, що її можна вважати, не програли у вищому відношенні, то це і першу чергу заслугою Гиури, який боронив незвичайно активно й ризиковано. На тому можна би характеризувати гру України закінчити, якби не одна справа, на це й набуває може викрити. Минулої неділі на футбольному полі Корона, який заграв напад слабо і тільки під кінець змагання поправився. Та була це його перша гра в цюгоричному сезоні у першій дружині, як дивно, що він мав і тремі та боявся за кожний свій крок. Чорно-червоні були би випали краще (хвіба ж не було з Тихолізом?). Його місце зайняв сьогодні Миколюш, який у першій частині був найслабшим гравцем на полі. Це теж не дивно, коли зважити, що він мав доволі з собою доброго тренінгу та майже цілий змагання у цюгоричному сезоні. Тому теж так, як і в іншому його виступі можна було сподіватися, що він зможе чорно-червоних, теж за винятком Тихолізи, можна закинути велику повільність, придержування м'яча, величезний егоїзм та нахил до вигідної статистики гри.

Лехія грала добре, хоч і без стилю. Її гравці не приєждували м'яча, віддавали їх негайно своїм партнерам, стартували з кожної позиції до м'яча, ходили від м'яча на пробі, виконували багато амбіцій та залозу і в сумі виграли із дружиною, знаменитих індивідуальних заслужено. Чималу заслугу в перемозі має теж знаменитий воротар зеленіх. Всі гравці Лехії грали за го-стро, деякі навіть каригідно брутально.

Про хід гри годі розписуватися, бо за винятком перших секунд, в яких здавалося, що Україна поведе нагальній й нестримній наступ, ініціативу майже весь час держала у своїх руках, чи пак ногах Лехія. Спершу на залозі грає Миколюш, якого обходять противники, як лиш хочуть і акції при його непорядності падають перші ворота для Лехії. Україна далі не висилується, довіряючи своїм силам. І справді одна з акцій лівої сторони кінчиться гарним бігом Тихолізи і стрілом з бігу — 1:1. І знову хвилину дві були позивки, що напад чорно-червоних, заохочений здобутими воротами, почне грати. Та воно тільки так здавалося, бо одним вислідом здобутих Тихолізом м'ячів було те, що він... не відставав більше м'ячів від своїх партнерів хвіба від противників. Протинаступ Лехії закінчився стрілом правого крайника 1:2. Гра сильно загострюється, при чому Лехія в деяких моментах оточує брутально гру, одначе суддя п. Земан змісця реагує. Обі дружини осягають до кінця першої половини ще по два роги невикористані, при чому наступ Лехії далі небезпечні.

Друга половина не приносить зміни у грі, хоч Лехія підвищує знову з вини заложників вислід до 3:2. В цій випадку суддя п. Земан не повинен був признати воріт, бо воротар, який кинувся був під ноги, лежав на землі та ворожі напасники (теж лежачи) придержували й не пускали до воріт. На страту воріт Україна відразу реагує, Миколюш подає до Скопеня і 2:3. Здавалося, що тепер вже ніщо не перешкодить Україні вирівняти та досягнути перемоги, тим більше, що Лехія почала якись час грати на час. Та той зрив тривав знову дуже коротко і при кінці Лехія знову гостіє частіше під воротами України. Програної не можуть вже змінити навіть відліт та роги, що їх чорно-червоні осягнули. У висліді сьогоднішньої грища у Львові у друге переможні в осягнуто-весняних мистецтвах Окружної Ліги. Найприкріше, що ця програма прийшла в зустрічі зі слабшою дружиною.

Видців 2.000, в тому невелика, зате найгласніша частина шовіністичної публіки Лехії, яка найбільше радувалася розбиттям.

Поділля відсуває загрозу.

Черніopolь, 8. 6. (вл. тел.). ПОДІЛЛЯ — СПАРТА (Тернопіль) 5:3 (2:2).

Поділля виступило у складі: Зирочок, Королюк II, Терех, Пронішин, Чумак, Мітрінга, Лукашівич, Душенко, Доля, Королюк III, Рудий, Мистецтво А-класи.

В сьогоднішніх змаганнях Поділля виявило, що в тернопільській А-класі в справді слабі клуби й вони заслуговують на деградацію. Поділля, яке мало ніяку пехових неусіху у минулому році поволи себе вже відмало і змагання зі Спартою, яка недавно перемогла Студу 9:2 вирішило певно у свою користь. Ставка цих змагання була для обох дружин велика, бо ж вони обі, крім брідського ВКС-у, який займає вже страчену позицію, поважно загрожені. Тому й не дивно, що гра була доволі нервова, особливо в перших хвилинах. Поділля швидше опановує свої нерви та раз-у-раз загрожує воротам Спарти. Один із таких наступів кінчиться ударом Королюка III з воротарем Спарти, який випускає м'яч із рук, Доля виконує решту 1:0. Радість поділля не триває довго, бо вже 4 хв. пізніше Спарта здобуває при непорядності залози ворота. Гра стає одшerta. У 25 хв. Королюк III підвищує вислід до 2:1, але вже в десять хвилин пізніше Спарта зрівнює.

Друга половина починається перевагою Поділля, яке переводить грізні наступи, з яких один уже в 2 хв. кінчиться по акції Лукашівич-Душенко стрілом того останнього. Три хвилини пізніше Доля підвищує вислід до 4:2. Спарта має багато щастя, що не тратить більше воріт. Останні ворота для Поділля здобуває в 39 хв. знову Доля. Під кінець Спарта осягає легку перевагу і в останніх хвилинах здобуває ще одні ворота.

Судював п. Гіль. Видців поперх 1.000. Спарта займає тепер передостаннє місце, Поділля висунулося перед Спартою.

Інші висліди Окр. Ліги

Львів. ГАСМОНЕЯ—ЧОРНІ 2:2 (1:2). Ворота здобули для Гасмоней Пінус 2, для Чорних Топілко й Шаймор.

Стрий. ПОГОНЬ—РКС 2:1 (0:1). Ворота для Погоні здобули Валіцький і Магерс, для РКС-у Канада. Суддя п. Шибя. Погонь грала з ослабленому складі.

Дрогобич. ЮНАК—ПОГОНЬ 1. Б. 5:0 (3:0). Юнак здобув уже остаточно мистецтво О. Л. Погонь грала з Матіємсом і Возаніном. Ворота стріляли: Кручек 3, Габовський і самовбивчі.

Решів. РЕСОВІЯ—ПОЛЬОНІЯ 4:1 (2:1). Ворота для Ресовії здобули Калемба 2, Рели і Врубаль, для Польонії Луць. Суддя п. Саварик.

Табеля Окр. Ліги.

1. Юнак	22	34:10	61:27
2. Україна	22	28:16	57:34
3. Чорні	22	26:18	41:31
4. Погонь (Стрий)	23	24:22	53:34
5. Погонь І Б	22	23:21	48:41
6. Гасмоней	22	23:21	30:29
7. Лехія	22	22:22	30:31
8. Ресовія	23	20:26	39:47
9. Сян	22	20:24	29:42
10. Польонія	21	19:23	35:47
11. РКС	23	18:28	21:29
12. Корона	22	17:27	36:56
13. ВКС	22	14:30	32:42

Остаточно вже відстає доля ВКС-у. Другого кандидата до А-класи дасть стріча Корона—РКС у Львові. Виграє Корона, спадзе РКС, виграє РКС спадзе Корона. Сян уже на безпечному місці, хочби навіть програв у неділю з Коронаю.

Дрогобич. 8. 6. (вл. тел.) СНАЛА — БЕТАР 1:1 (0:0).

Снала має тепер по акції гарний успіх слабі висліди. Таким слабім вислідом є не рідкий вислід із Бетаром, якого Снала навіть за Б-класових часів перемогла на його власних полісах. У Сналі добре грає Шибя, окрема правий бік. Ворота для Снали здобує у 3. хв. II. половини Палітка.

Львів. УКРАЇНА І Б — РКС І Б 4:1 (1:0).

Дуже гарна гра залозної дружини, яка мала зовсім час перевагу. Ворота здобули: Магонський II, 2. Шуба і Кузьма.

ПРОЛОМОВІ НЕ ПОВЕЗЛО.
СТАНІСЛАВІВ. СТАНІСЛАВІВІЯ — ПРОЛОМ 3:2 (1:2).

Пролом грає і переважав — Станіславівія виграє та заповнила собі таким чином мистецтво В-класи. Виграла дружина слабім технічно, зате амбітним. Ворота для Пролому здобує Віні. Таким чином Пролом мові приймається ще один рік побувати в В-класі. Суддя п. Кашіньський.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обов'язок і найбільшу честь належати до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську книжку.

Сян став на безпечнім місці.

Перемишль, 8. 6. (вл. тел.). СЯН—ВКС 3:0 (1:0).

Сьогоднішні змагання мали для обох дружин велике значення, бо перемога давала Сянові змогу остаточно відсувати від себе загрозу деградації, ВКС-ові ж перемога давала такі-такі надії на рятуюнок. Змагання закінчилися зовсім заслугою, як м'яч за кількома перемогами сяновиків над безпечною найслабшою дружиною Окружної Ліги. ВКС мавши але таку нічого не врятує, бо ледачі чи йому несподібно думати, що він їх ще може у двох стрічах здолати.

Як ми вже згадували Сян переміг заслугою, але й гра не могла вдовольнити публіки. Сяновиків загнали на полі слабім, як на попередніх змаганнях, і при цьому гра весь час переважала. Акції сяновиків не були так різкі, як іншими разами. Взагалі гра була

з обох сторін хаотична. Без сумніву на гру мала деякий вплив велика спека. Якщо оцінювати поодинокі акції Сяну, то ніодна з них не заслуговує на найкращу ноту. Зокрема слабіше випала цим разом гра поміч як цілості. Кішмла не витримав у спец темпа, бічні дещо кращі були від нього. В нападі не клеїлася співпраця. Хоч напасники мали безліч підвортних ситуацій, тільки тричі вміли знайти шлях до сітки. У другій частині перевага Сяну була іноді гнітуха.

Ворота здобув уже в 4. хв. першої половини Гринишин. Другі ворота — це заслуга Турка, який у 15 хв. другої половини волеєм підвищує вислід по копі з рогу до 2:0. Треті ворота теж Турко, який головою скерував м'яч до сітки.

Суддя п. Бжуховський. Видців 1.000.

Найбільша і тому
найдешевша українська
кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі
твори, брошури, афіші та всілякі
інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

С У Б О Т А

10

ЧЕРВЕНЬ

Ст. ст. 28 травня 1969. Нюхити.
Лес. Маршарети.
Осіння: сніг — 3.15, сніг — 10.32.
Ліній: сніг — 0.02, сніг — 12.10
Остання зоря у год. 3.07.

— Іспит зрілості в українській гімназії в Луцьку закінчився минулого тижня. Предсідником комісії був директор польської гімназії в Володимирі Кіска. Згодом 11-ох абітурієнтів допущено до іспиту зрілості 9-ох, але іспит дали лише 5-ох, між ними перші: Ігор

— У зовсім українському селі Шавнін, пов.
Снік поляки рішили збудувати костел. З тієї
єєю метою створили вже комітет будови ко-
стеда.

— Дві залізничні катастрофи. Недалеко
Гешайм у Туринії трапилася минулої середи
залізнична катастрофа, підчас якої згинули 4

— Запір. Вже старі мовці лікарського мистецтва мовчали, а признанням за приналежності природі гонимі води Францішка Йосифа, яка заслуговує на довіру і замість, що прочити книгу.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ“ ПРИЗВИЩ.
Окружний суд у Золочеві на вимогу со-
в. Камініч Струмилової розглядав 25. і 26. про-
ш. п. р. справи 4-ох українських священиків.
Чинні прокуратор притягнув до відомості
ст. 287 § 1-ах. І так о. Юр.

випадковий парох Стрентова, відповідав за закінчення прізвиськ „вій“ в 23-ох випадках, о. Григорій Малий, сотрудник в Ясенівцях у 7-ох випадках. Суд відложив розправу проти обох священників, бо не надійшли карні карти з Варшави.

Суд засудив о. Зиновія Цісика, пароху в Соколі, на тиждець арешту з припиненням виконання карі за посвідчення неправдивих дат народжень у двох випадках. Підс. о. Цісик боролася тим, що виписав дати уроджень з конспіриційної книжки. Всіх трьох підсудних боронив адв. д-р П. Мінко з Каміньки Струм.

Крім того відбулася розправа проти о. Содомора, пароху Вирова, за „українізування“ парафіяльного. Суд по розправі увів о. Содомору від виви і карі. Підсудного боронив адв. д-р Стефанович.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

В середу 7. ц. м. відбулася перед трибуналом окружного суду у Львові розправа проти Мирослава Полюги, студента з Рави Руської, якого прокуратор державної зради зі ст. 97 § 1 кк. спільно зі ст. 93 кк. (за приналежність до ОУН). На внесок прок. Чемеринського трибунал вів розправу при закритих дверях. По розправі трибунал засудив Мирослава Полюгу на 6 років в'язниці і відібрав публічні та громадянські права на 10 років. Трибуналові проводив суддя Готтас, обвинувачував прок. Чемеринський, боронив м-р Ю. Старосольський.

Крім того згаданий трибунал під проводом судді Готтаса розглядав ще 7. ц. м. справу проти: 1) Василя Пригоди, 2) Павла Басалика та 3) Гриця Покотила — зі села Горки пов. Сокаль за злочин державної зради зі ст. 97 спільно зі ст. 93 кк. (приналежність до ОУН). Трибунал відложив розправу, бо головний свідок Іван Олійник з Торків пов. Сокаль, який — як каже акт обвинувачення — втягнув підсудних до звена ОУН та вчив їх декальог, перебуває тепер у в'язниці в Бересті н. Б. Підсудних боронять: м-р Ю. Старосольський та м-р М. Ценко.

З к. на.

КІНО „ЕВРОПА“: „НЕЗАСТРАШЛИВИЙ“.

Ерроль Файн, що створив поруч Робіна Гуда не одну крестію, яка вимагала акробатичних зручностей, вславився як тип пригодницького героя. В останньому часі він відкрив у собі новий талант веселого безжурного зайцовецького. Заголовок цієї фільми залишився в пам'яті спомини по його давніх „спортивних“ осягках: тут він тільки вигадливий ньюйоркський репортер, що не пише, а придумує щораз то нові способи, як витягати від мільйонерів гроші на добродійні цілі. Від першої до останньої хвилини не можна його „розкусити“: чи він капіт ошуканець, мрійник, комедіант чи людина з реальним змістом і чутливим серцем. Його дуже заплутані комбінації, що мають на меті витягнути від одного великого мільйонера-чудака гроші залучуються головно через те, що на дорозі до його плянів стоять дві молоді гарні жінки: донька мільйонера та одна звязана денникарка. Його погоня за мільйонами перемінюється у погоню за двома дівчатками і стає превеселою комедією, одною з найкращих цього сезону. Партнерка Е. Флім — Росаліда Рассель, повна темпераменту та фантазії.

Кіно „Коперник“: „Поручений лист“.

Це історія про трагічну кар'єру славного актора, що згодом став впливовим директором киного виробництва. З бурхливого минулого йому залишилась донька, про яку він довідується щойно тоді, коли вона сама як доросла і кандидатка на фільмову артистку приходить до нього з порученим листом. Цей лист залишила їй при смерті її мама замість заповіту. Поява дорослої доньки в житті великосвітського популярного гуляки стає сенсацією. Та ніхто не знає про те, що молода жінка, якою захоплювався батько і впливовий кіновик це його донька. Через її тавматичну, спільну батькові та доньці, вона обов'язково втрачає намірене подружжя. Фільм має кілька різко драматичних епізодів, як по-дружньому головний артист і взагалі всі настроєні на трагедію. Дуже дивно родю має в ній славний американський червоноточий зі своєю ланкою Чарльз Мак Карті, що розсмішує американців своїми жартами. Головну роль грає Альфред

ДОПИСИ.

СКОЛЕ.

З просвітнього фронту. Відносини у прикордонній смузі, в якій знаходиться Сколе, не дозволяють розгорнути ширшої освітньої діяльності. Та проте „Просвіта“ й надалі стоїть на сторожі культурно-освітньої праці, чого доказом може бути освітня нарада, яка відбулася 21. V. в доміні фільм. На нараді на всіх 46 членів була заслухана тільки половина; деякі оправдані, інші ж невідомих причин не прислали делегатів. Наряду зі збірною заст. голови фільм дир. В. Содолевський, який привітав присутніх та в довшому слові вказав на причину заложення діяльності „Просвіти“, на сучасний стан та спроби праці. Пригадавши гасло Муссоліні, що його знайдя за своє кооператив: „Вирити, слухати, працювати“, закінчив промову, анімауючи віру на далеке покращання відносин. З черги організатор п. М. Данилів в основному рефераті обговорив інструкції Головного Виславу, представив статистичні у Східній, обговорив подробиці справи, зазначив зі статутною діяльністю та акцентував присутнім увагу на кометивність підтримати акцію на ФОН. Над останньою точкою виявилася дискусія, в якій присутні представляли, що трудно було читальним субскрибувати багато на ПОП, коли матеріальний стан читальня гірша по-жалувалася, а полішити його ніяк не вдалося. До того заборона влаштовувати всімі імпреси в районі фільм важка й до сьогодні, хоч від її відлини проминуло 10 місяців.

РАДЕХІВ.

Гостина театру Котляревського. Від 9. до 19. травня ц. р. гостював у Радехові український театр ім. Котляревського. Театр давав вистави кожного дня у бентежних виповнень самі з моральними і матеріальними успіхом. Рівнотасно частина трупни видала з виставами до Стоянова і Холодова.

Збори фільм УНТОДІ. Дня 18. травня ц. р. відбулися в Радехові збори фільм Українського Товариства Допомоги Імвалідам. Вибрано виді, в якого склад увійшли: Івж. Пр. Герасимович як голова, В. Остронський, як секретар, о. М. Зіжкович як скарбник та ін. Вибрані виді дає заборону, що Товариство буде правильно розвиватися і стає на висоті свого завдання.

З життя парохії Радехів. У вересні мину. року радехівська парохія відбула дуже величаво свято хрещення України. У святі взяло участь понад 30 священників і тисячі вірних радехівського й сумських повітів. На закінчення ювілейного року закупила фільм „Союзу Українок“ у Радехові до місцевої церкви дві хоругви з образами Св. Володимира й Ольги. Хоругви прапорці виконано з тонкої соболівної вовни і роботи Михайла Яковца у Гливицях на основі аналізів і вимог Митрополитичного Ординаріату. Вони виткані з ніжних пастельних барвах, прикрашені квісьськими орнаментами та зображують дуже вірно постаті наших святих, князя, перших борців за правду і Христову віру. Радехів приступив саме тепер до будови нової церкви і ті прапорці додадуть певно вірним Радехова сили й витривалості у гарних і добрих починках. Хоругви посвячено у празник Благівіщення Пр. Д. Марії і з того приводу о. парох М. Зіжкович вголосив гарну проповідь на тему народньої єдності й гуртування під знаменом Христа в обороні віри й Церкви, в правдивій любові до свого народу. При цій нагоді треба в примістити підтвержити, що і фільм і зружжя „С. У.“ у Радехівській спіраціюють тісно з церквою. Члени фільм під проводом голови п. Н. Селезінкової прикрашують го-стийно престіл Божої Матері, прибирають церкву квісьськими та квітним та у всіх релігійних торжествах беруть хоробретну участь, маючи у своїм прапором адисиплінованим ризами в гарних національних одягах.

ЧОРТІВЩИНА.

Вибори до громадської Ради в Білім. Справа переведення виборів до громадської ради в громаді Біле, чортівського повіту, дня 12. березня ц. р. була докладно зреферована на сторінках „Діла“. Тому, що повітове староство в Чорткові анімаційно було тільки один виборчий локаль, а управлених виборців було понад 2600, то було неможливо, щоб за 10 годин могли всі виборці віддати свій голос. Компетентні чинники при визначенні одного виборчого локалю рахували набути те, що загаль український виборців не буде підлягати справово виборів, що до виборів підуть переважно тільки самі польські виборці, яких у Білім могло бути найвище 600 на 2600 всіх управлених. Тимчасом українські виборці вже на початку голосування майже в 100 відсотках, бо в числі коло 2000, оголошених перед виборчим локалем. Виборча комісія розпорядилася, щоб до виборчого локалю відішло одностово по трьох виборців поляків і по трьох українців. Зібрані під виборчим локалем виборці не хотіли на такий спосіб голосувати незгоден, то староство Галицький по-оріхав був у тому часі до Білого, наказав припинити вибори, надати виборцям до відлики, що в короткому часі будуть розписані в Білім нові громадські вибори, при чому староство призначить кілька виборчих локалів. Справді, вибори час по тім повітове староство в Чорткові поділяло громаду Біле на 4 виборчі округи.

але так, щоб заповнити польські лоти принаймні вибір 16 радних. При цьому виманено один виборчий локаль у присілку Кадібі, біля Чорткова, у віддаленні лиш 3 км. від села. До тієї округи приділено 700 виборців і призначено 9 радних. Треба зазначити, що в тім присілку мешає багато тихих осіб, які оминали зі самим Чортковом, той присілок не має навіть відповідного населення а громадою Біле, а крім цього затримувались там кожного разу підозрілі типи і міськи шумовиння тая, що востором небезпечно в тім присілку показатися на вулиці. До того присілку приділено майже третину виборців з села, які мусіли б їти 3—4 км. та навіть більше. До всіх виборчих комісій приділено самих поляків і „Білох“ „русинів“ і заводи громади, щоб призначити на члени комісії принаймні кілька українців, не мали успіху. Супроти того, як теж мавши на увазі привраї досвід з попередніх виборів, які показувалися судовою розпорою, що потягула за собою кілька місяців виванні для 12 молодих господарів і не хотіти заразувати себе на дальші подібні невправності, український виборчий комітет по порозумінні з усіма українськими виборцями рішив не брати шим разом участі у виборі. Рішення до оголошення лист кандидатів на радні і заступників був призначений на час від 15—20. травня ц. р. до год. 14. Коли в означеному реченні не виланули українські лоти кандидатів, зарав 21. травня в дорученні повітового староства в Чорткові зявився в Білім інспектор самоуправи Еміль Пукат, який намагався налязати зв'язки з членами українського виборчого комітету, а коли це йому не вдалося, казав вибухнути в селі та у всіх присілках, що староство заришло продовження речення до внесення лист кандидатів до 22-го травня год. 14. Відтак 22. травня голова повітового ОВОН-у в Чорткові, шкільний інспектор Івж. Лохот, пробував налязати кометив з головою повітового Українського Виборчого Комітету в Чорткові д-ром Володимиром Бабичовичем, пропонує, щоб справу поладувати компромісно і щоб була тільки одна спільна польсько-українська листа кандидатів. Д-р Бабичович не погодився на ту пропозицію, заявляючи, що справово громадських виборів в Білім займаються самі громадяни громади Біле і до них в цій справі треба звернутися. Остаточно 24. травня появилася в Білім оголошення, які стверджують, що супроти оголошення тільки одні лоти виборні радними ті кандидати, які були поміщені на тій листі. Між тими новозибраними радними є 14 галицьких осіб, які до останньої хвилини були членами виборчих комісій. Принаймні не було оголошень, які повідомляти б про аміну виборчих комісій. Крім цього з другій округі амішено на лоти дотеперішнього староства, свідомого українського громадянина Івана Федорівського, який публічно, у присутності садків Андрія Штокава, Андрія Соробя і Андрія Баранівського під словом честі заявив, що не підписував аніж і не дав своєї згоди на кандидата на радного. Так повичилася вибори до громадської ради в Білім, у громаді, де українці творять найменше 80 відс. при чому ця громада дуже свідомо і під національним оглядом всі громадяни солідарні.

МАТІВ (ВОЛИНЬ).

Розкрити смерті головного отамана С. Петлюри в Матіві. Заходом „Просвітницької Хати“ ВУО в Матіві на Вілній відсвятковано 4. ц. м. 18-ті роковини трагічної смерті Головного Отамана С. Петлюри. Римо в переповненій церкві о. Володимир Соколовський та діакон о. Дмитро Жуковський відправили пам'ятку, під час якої співав хор під орудою А. Сидорського. По закінченні відбулася в доміні „Просвітницької Хати“ святотна академія, на яку склалися: реферат, хорів про-дукції та декламації. Реферат прочитав голова на-днної маси Т. Сохарський. Описав хор під орудою А. Сидорського відспівав пісні: „Чорна хмара“, „Ворон“, „Опіть хлопці, спійте“, „За гори хмарні“, „Журавлі“, „Дума“ і „Засяло сонце золоте“. На академії декламували: П. Вальчук — „Юнацька пісня“, В. Остратук — „Хвала і честь“, Л. Сохарська — „8 мучеників“, В. Клеменчук „Наш Край“ — В. М. Селезова „Не пам'ятаю“. На академії було присутніх до 300 осіб.

Гість.

І ОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VII. Канада в. За червень 1939. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Наслідок — О. Теліс: 1933—1939. — Л. Мисюк: Останній пророк — Літ. Д. А. Дру: Сучасна Росія. — В. П. Ю. Умійата Чашірьського Кота. — Р. Дрок: Українці на Далекому Сході. — Р. К. Давид: Публіцистичні записки великого війни. — В. С. Чашірьський: Карло Маркс, фальшивий пророк. — Р. Тал: Фронт і революційний рух. — І. Фісман: — І. Рогачевський: Митрополитів війни. — І. Герасим-Росова: Ідея грішного життя. — Д. Д. Пух: Голоса діалекту. — Р. Гут: Про українську мову. — І. Гут: Про мову. — М. Д. З. Прислів'я. — І. Гут: Про мову. — Вид. Адміністративний.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Львів, червень 1939. Ч.
д. Різ IV. Ст. 82—95.
ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО — ВОЛЬНОЕ КАЗАЧЕСТВО.
Ілюстрований-двоєдільний журнал літературний і по-
літичний. Париж, 25, травня 1939. Ч. 263. Ст. 24.
УКРАїнська воля. Орган української еміграції
у Франції. Місячник. ЧЧ. 9, 10 і 11.
ХРОНІКА Музичної Академії "Горбач" Львів,
квітень 1939. Ст. 2.

з оголошенням редакції невідоміає